

SL/NT/rm

Helsinki 20.12.2019

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö

kirjaamo@stm.fi

VN/10145/2019, STM 116:00/2019

MYÖS TERVEYDEN TUTKIMUKSEN RAHOITUSTA ON VAHVISTETTAVA

Valtion talousarvioesitykseen vuodelle 2020 on esitetty terveyden yliopistotasoiseen tutkimukseen 25 miljoonaa euroa. Esitys tuo 4 miljoonan euron lisäyksen valtion nykyiseen 21 miljoonan euron tutkimusrahoitukseen. Lääketeollisuus ry ei pidä perusteltuna, että koko lisäsumma ohjataan sosiaalihuollon yliopistotasoiseen tutkimukseen (sosiaalihuoltolain (1301/2014) 60 c §). Ehdotus ei tue terveysalan tutkimus- ja innovaatiotoiminnan kasvustrategiaa.

Keskeiset viestimme ovat:

- VTR rahoitus on alun perin tarkoitettu terveyden yliopistotasoiseen tutkimukseen – ei ole perusteltua suunnata koko 4 miljoonan euron lisärahaa sosiaalihuollon tutkimukseen.
- Terveyden tutkimukselle on selvästi tiukemmat kriteerit, sosiaalihuollon tutkimusrahoitusta voi saada mihin tahansa (myös ei-yliopistolliseen) tutkimukseen, joka katsotaan korkealaatuiseksi. Korkealle laadulle ei ole määritelty kriteerejä.
- Pitkällä aikavälillä kaavailut suunnitelmat yhdistää sosiaalihuollon ja terveyden tutkimuksen rahoitus edellyttää VTR-rahoituksen merkittävää lisäämistä, jotta terveyden tutkimus ei rapaudu entisestään.

Tutkimusmyönteisenä ja korkeasti koulutettuna kansana olemme kyenneet nousemaan yhdeksi arvostetuksi terveyden tutkimusmaaksi. Ilman takavuosien määrätietoista toimia aina peruskoulutuksesta tutkimusympäristöön tässä ei olisi onnistuttu.

Yliopistotasaisen terveyden tutkimuksen rahoitusta on vahvistettava. Tämän päivän tutkimus on huomisen hoitoa. Terveystieteiden tutkimus ei kehity ilman tutkimusta ja terveysalalla tutkimustyö tuo korkeasti koulutettuja terveydenhuollon ammattilaisia. Samat ammattilaiset ovat edellytys toimivalle terveydenhuollolle ylipäätään. Yliopistosairaalat tarvitsevat tutkimustyötä tekeviä terveydenhuollon ammattilaisia.

Tutkimusta ei synny ilman tutkimusrahoitusta ja toisaalta tutkimushankkeet tuovat investointeja. Investoinnit eivät kohdennu pelkästään tutkimustyöhön vaan terveydenhuoltoon laajemmin.

Valtion tutkimusrahoitus on tarkoitettu yliopistotasaisen terveyden tutkimukseen. Sillä korvataan myös terveydenhuollon ammattilaisten koulutuksesta aiheutuvia kuluja tietyin edellytyksin. Tutkimustyöhön tarkoitettu rahoitus on rakennettu niin, että tutkimus tukee kulloisiakin painopistealueita ja tavoitteita.

Tutkimustyön rahoituksen kriteerit tulee olla yhdenmukaiset

Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) tekee rahoituspäätökset terveyden yliopistotasoiseen tutkimukseen neljäksi vuodeksi kerrallaan, tietyin kriteerein:

- tutkimustoiminnan painoalueiden toteutuminen
- tutkimustoiminnan tavoitteiden toteutuminen
- tutkimuksen laatu
- tutkimuksen määrä
- tutkimustoiminnan tuloksellisuus edellisellä nelivuotiskaudella

Rahoitus myönnetään erityisvastuualueiden tutkimustoimikunnille, jotka päättävät sen osoittamisesta tutkimushankkeille. Tutkimustoimikunnassa on oltava monitieteinen edustus erityisvastuualueen terveydenhuollon toimintayksiköistä. Lisäksi STM asettaa valtakunnallisen asiantuntijoista koostuvan terveyden tutkimuksen arviointiryhmän, jonka tehtävänä on arvioida terveyden tutkimuksen laatua, määrää ja tuloksellisuutta kuluneella nelivuotiskaudella.

Kriteerit ja seuranta on määritelty tarkasti terveyden tutkimukselle.

Sosiaalihuoltolain muutosehdotus määrittää sosiaalihuollon yliopistotasoiselle tutkimukselle huomattavasti kevyemmät kriteerit. Yliopistotasoiseksi tutkimukseksi katsotaan kaikki tieteelliseltä laadulta korkeaksi katsottava tutkimus. Näin ensi vaiheessa tutkimusrahoituksen myöntäisi STM, koska sosiaalihuollon tutkimusta varten ei ole olemassa erillisiä tutkimustoimikuntia. Hankehakemusten arviointia varten perustettaisiin sosiaalityön tutkimusasiantuntijoista arviointipaneeli.

Tutkimusrahoituksen laajentaminen sosiaalihuollon tutkimukseen suunniteltava tarkasti

Nykyisen hallitusohjelman tavoitteena on lisätä tutkimus- ja kehitystyön rahoitusta ja nostaa se neljään prosenttiin bruttokansantuotteesta. Tämä tutkimuksen kannalta tärkeä tavoite ei toteudu pelkästään valtion rahoituksella, vaan edellyttää myös yritysten investointeja. Yritysinvestointeja ei kuitenkaan synny, jos yhteiskunta ei ole itse valmis panostamaan tutkimusympäristön kehittämiseen esimerkiksi tutkimusrahoitusta lisäämällä.

Yritysten tutkimushankkeet syntyvät vain huippututkijoiden ympärille. Ilman akateemista tutkimusta näitä huippuja ei synny. Tarvitsemme korkeasti koulutettuja päätutkijoita, jotta kaavailut tutkimusinvestoinnit voivat toteutua.

Valtion tutkimusrahoituksen jatkuva vähentyminen näkyy tutkimustyön määrän laskuna. Valtion tutkimusraha on vähentynyt yli 90 miljoonasta eurosta nykyiseen noin 20 miljoonaan euroon. Tutkimusjulkaisujen määrä etenkin terveyden alalla on vähentynyt. Huippututkijoita siirtyy ulkomaille töihin ja tutkimushankkeita syntyy Suomeen vähemmän.

Valtion talousarvioesityksen neljän miljoonan euron lisäys on tervetullut piristysruiske terveyden tutkimustyölle. Siksi pidämme välttämättömänä suunnata puolet siitä terveyden yliopistotasoiseen tutkimukseen.

Myös sosiaalihuollon tutkimus tarvitsee rahoitusta. Jos tavoitteena on pitkällä tähtäimellä laajentaa valtion tutkimusrahoitus koskemaan myös sosiaalihuollon yliopistotasoista tutkimusta, samalla on kasvatettava sen määrää merkittävästi. Rahoituskriteerit on

mietittävä niin, että rahoitus ohjautuu yhteiskunnan kannalta laadukkaimpiin ja merkittäviin tutkimuksiin.

Suomella on erinomaiset edellytykset saada terveyden tutkimuksiin investointeja, mutta se edellyttää määrätietoisia toimia ja ennustettavaa rahoitusta. Panostukset sosiaalihuollon tutkimustyöhön eivät saa vaarantaa niitä painopistealueita, joissa olemme menestyneet. Jos yhteiskunta haluaa viedä sosiaalihuollon ja terveyden tutkimusta lähemmäksi toisiaan, se on tehtävä suunnitelmallisesti ja kokonaisuutta katsoen.

Kunnioitavasti

LÄÄKETEOLLISUUS RY

Sanna Lauslahti
toimitusjohtaja